

D ů v o d y:

Dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s. jest oprávněn, pokud dovolatelé vytýkají, že nižší soudy neposoudily věc správně v otázce, zda žalobce patří mezi zaměstnance naznačené v § 12 zákona ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n. Nižší soudy zodpověděly tuto otázku záporně, v čemž jim nelze dáti za pravdu. O tom není sporu, že žalobce byl u žalovaných, hotelierů v zahradní kavárně v Karlových Varech, zaměstnán jako zahradnický pomocník za měsíční mzdu 300 Kč, pokud se týče 400 Kč, kterou dostával hotově mimo celou stravu a byt, a že vykonával v podniku žalovaných kromě prací zahradnických i jiné vedlejší práce, k nimž patřilo hlavně shrabování a čištění prostorů určených k užívání pro lázeňské hosty. Podle zjištění nižších soudů mohl žalobce v údobích, za něž se domáhá odměny za práci přes čas, zdolati práce ryze zahradnické v osmi hodinách denně; byl-li tedy nucen překročiti normální osmi-hodinnou dobu pracovní, stalo se tak za účelem vykonání oněch prací vedlejších. Na tyto vedlejší — ne zahradnické — práce potřeboval žalobce podle zjištění nižších soudů tři hodiny denně. Byly to práce, jež by jinak patřily do oboru činnosti domovníkovy. Podle toho pracoval žalobce ve službách žalovaných v údobích, za něž požaduje odměnu za práce přes čas, celkem 11 hodin denně. Podle prvního odstavce § 12 zákona čís. 91/18 sb. z. a n. náleží osobám zaměstnaným a bydlícím v domácnosti zaměstnavatelově a na delší dobu než na měsíc najímaným ve 24 hodinách odpočinek 12 hodin. Zbývá tedy u těchto zaměstnanců na práci 12 hodin denně a mohlo by se u nich mluvíti o práci přes čas teprve, kdyby pracovali déle než 12 hodin denně. Totéž platí podle druhého odstavce § 12 ve příčině osob najatých ke služebním úkonům nepravidelně konaným a nepatrně namáhavým. Jak vyložilo ministerstvo sociální péče ve výnosu ze dne 21. března 1919, č. j. 4751/III-19, nečiní ustanovení § 12 rozdílu mezi osobami zaměstnanými při zemědělství, živnostech a průmyslu, soukromých domácnostech, ústavech soukromých a veřejných a sluší pod ustanovení odstavce druhého § 12 počítati zejména i domovníky. Ať se tedy pohlíží na žalobce, pokud vykonával práce zahradnické, jako na zaměstnance zemědělského nebo se zřetelem na vztah prostorů zahradních k živnosti kavárenské jako na zaměstnance patřícího k této živnosti, sluší ho v každém případě za zjištěné skutečnosti, že dostával v podniku žalovaných mimo peněžitou mzdu také celou stravu a byt, řaditi mezi zaměstnance, na něž se vztahuje prvý odstavce § 12. Pokud žalobce vykonával práce domovnícké, platí proň ustanovení odstavce druhého téhož paragrafu. Žalobce byl tedy podle zákona povinen pracovati 12 hodin denně a, pracoval-li, jak zjištěno, jen 11 hodin, nemá zákonného nároku na odměnu za práci přes čas.

Čís. 9147.

Smlouva o odběr předplaceného periodického časopisu jest ve své podstatě smlouvou kupní, při které se platí kupní cena předem a časopis se dodává po vyjití.

Bylo-li, byť i jen mlčky, ujednáno, že odebrání časopisu přestává jen písemnou výpovědí, končí smlouva o odběr jen tímto způsobem, třeba bylo předplatné již vyčerpáno.

Upozornil-li vydavatel časopisu odběratele, že všem, kdož jsou dlužní předplatné déle než šest měsíců, zastaví bez předchozího upozornění další zasilání, mohl ale nemusil v případě neplacení použití tohoto práva.

(Rozh. ze dne 30. srpna 1929, Rv I 189/29.)

Žalovaný přihlásil se za nového odběratele Úředního listu Československé republiky a předplatil časopis třikrát vždy na jeden měsíc, 2. května 1924 na květen, 31. května 1924 na červen a 4. července 1924 na červenec. Dále již neplatil, ač mu byl časopis zasílán až do konce 1927. Žalobě eráru o zaplacení nedoplatku 784 Kč *proce s n í s o u d p r v é s t o l i c e* vyhověl potud, že přiznal žalobci 114 Kč. *D ů v o d y:* Soud má prokázáno, že žalovaný 2. května 1924 zaplatil předplatné na Úřední list Československé republiky částkou Kč 19.— na měsíc květen 1924, při čemž na příslušnou otázku svědkovu žalovaný prohlásil, že dosud tento list neodebíral, a že jest novým abonentem. Od této doby se žalovanému časopis shora uvedený zasílá stále až do dnešní doby, poněvadž žalovanému dodávání časopisu zastaveno nebylo. Rovněž má soud za zjištěno svědkem, že žalovaný platil celkem třikrát předplatné, a to 2. května 1924, 31. května 1924 a 4. července 1924. Posléze jest svědkem zjištěno, že na první stránce časopisu jest výslovně podotknuto: »Odebrání časopisu přestává jen písemnou výpovědí.« Sporné jest tvrzení strany žalující, zda žalovaný jest povinen platiti Úřední list dále mu dodávaný, když odběr časopisu žalovaným nebyl zastaven, či, jak tvrdí žalovaný, zda, zaplativ jen tříměsíční abonement, dal tím na jevo, že si další zasilání časopisu nepřeje, a nebyl tedy povinen odběr časopisu zastaviti. Mezi žalovaným a zástupcem Úředního listu Československé republiky byla uzavřena smlouva o dodávání časopisu tím, že se žalovaný přihlásil jako nový abonent Úředního listu. Administrace časopisu byla povinna časopis žalovanému dodávati a žalovaný byl povinen jako řádný předplatitel časopis platiti tak dlouho, dokud smlouva výslovně nebo mlčky nebyla zrušena. Názor žalovaného, že, zaplativ třikrát po 19 Kč měsíční předplatné, dal tím najevo, že si pro další dobu zasilání časopisu nepřeje, soud nesdílí. Žalovaný jako předplatitel časopisu byl povinen, dokud smlouva trvala, včas o předplatné se starati a, bylo-li mu s placením sečkáno, nemůže tato benevolence býti druhé smluvní straně na úkor. Jestliže si tedy žalovaný další odebrání časopisu nepřál a příslušnou smlouvu chtěl zrušiti, měl tuto okolnost projevit druhému smluvníku takovým způsobem, by jeho úmysl byl zřejmý. Avšak pouhé mlčení a negativní jeho chování nelze považovati za projev jeho vůle, zrušiti smlouvu. Proto bylo jeho povinností platiti předplatné, pokud smlouva trvala, pokud se týče pokud druhá strana sama nedala najevo, že pro neplacení pokládá smlouvu za zrušenou. Jest nesporno, že před kvartálem jest v Úředním listě vytištěno, že zasilání listu bude

bez předchozího upozornění zastaveno těm, kdož jsou dlužni déle než šest měsíců. Tím jest zároveň modifikována doložka na první straně časopisu vytištěná, že odebírání časopisu přestává jenom písemnou výpovědí. Neplatil-li žalovaný po dobu šesti měsíců časopis, mohla druhá smluvní strana pro neplacení a vzhledem k prohlášení v listě vytištěném před každým kvartálem pokládati za to, že se smlouva mezi nimi mlčky zrušuje, a mohla další zasilání časopisu zastaviti a o dlužnou částku žalovati. Jestliže však druhá strana tohoto práva nepoužila, nýbrž časopis zasílala dále, nemůže podle názoru soudu toto její jednání býti na vrub žalovanému. Proto jest žaloba po právu jenom potud, pokud se domáhá na žalovaném zaplacení časopisu za dalších šest měsíců po 19 Kč, t. j. Kč 114.—, kdežto, pokud se domáhá zaplacení vyšší částky, není opodstatněna a proto ji bylo zamítnouti. O d v o l a c í s o u d přisoudil žalobci dalších 665 Kč. D ů v o d y: Přisvědčiti jest soudu první stolice v tom, že smluvní poměr mezi žalovaným a administrací Úředního listu o dodávání tohoto časopisu, založený tím, že se žalovaný přihlásil za odběratele, trval tak dlouho, dokud administrace nedala na jevo, že smluvní poměr pokládá za zrušený. Nelze však souhlasiti s prvním soudem v úsudku, že administrace vzhledem k upozornění, vytištěnému v Úředním listě vždycky před kvartálem, že všem, kdož jsou dlužni předplatné déle než šest měsíců, zastaví bez předchozího upozornění další zasilání a dlužnou pohledávku bude vymáhati právní cestou, byla oprávněna požadovati předplatné jen za šest měsíců, an žalovaný předplatil list jen 2. května, 31. května a 4. července 1924 a další předplatné nezaplatil, ač list mu byl dále zasilán. Žalovaný netvrdí, že, předplácí po třikráte po 19 Kč, objednával dodávání časopisu vždy výslovně jen na měsíc a že vždy prohlásil, že si další dodávání nepřeje. Na každém výtisku jest připomenutí, že odebírání časopisu přestává jen písemnou výpovědí. Žalovaný přijímal list pravidelně mu zasílaný i v srpnu 1924, za kterýžto měsíc již předplatné nezaplatil, a dále až do konce roku 1927, výtisky nevracel a odebírání vůbec neodvolal. V tom nelze spatřovati projev, z něhož by druhá strana důvodně mohla souditi na to, že se žalovaný nepokládá již za odběratele listu. Než ani jednání žalující strany nese svědčí o tom, že se její úmysl nesl k tomu, by smlouva o dodávání listu byla zrušena, a nejednala žalující strana tak, by žalovaný tento úmysl u ní mohl právem předpokládati. S právním výkladem, jaký dal soud první stolice výše zmíněnému upozornění, otištěnému vždy před kvartálem v Úředním listu, soud odvolací nesouhlasí. Z jeho obsahu nelze dovoditi, že ten, kdo nezaplatil předplatné za dobu delší šesti měsíců, přestal býti odběratelem a nemusil zaplatiti za výtisky i nadále mu zasílané. V upozornění nic takového se nepraví a dává se jím odběratelům jen na srozuměnou, že se administrace nepokládá za povinnou těm, kdo jsou dlužni předplatné za více než šest měsíců, časopis dále zasílati, a že pohledávku bude soudně vymáhati. Provedení tohoto upozornění záviselo na vůli administrace, která zasilání časopisu zastaviti mohla, ale nemusila, právního závazku k tomu nemajíc. Zejména však neobsahuje upozornění závažný projev, že administrace jest povinna

další zasílání listu zastaviti ihned, jakmile se šesté nezapravené měsíční předplatné stalo splatným. Slova »déle než 6 měsíců« nemohou býti v tomto smyslu vykládána a připouštějí i ten výklad, že vydavatelstvo chce časopis i dále zasílati a zastaví dodávání teprve po uplynutí doby značně delší šesti měsíců, jak právě za dobré uzná. Z toho plyne, že smluvní poměr stranami nebyl zrušen ani výslovně, ani mlčky. Žalovaný neprestal býti odběratelem Úředního listu a jest tudíž povinen zaplatiti výtisky, zasílané mu až do konce roku 1927. Předplatné za tuto dobu, pokud k jeho zaplacení žalovaný nebyl povinným uznán, činí, jak nesporno, 665 Kč. Bylo tedy odůvodněnému odvolání vyhověti, a změnou napadené části rozsudku prvního soudu žalobě i co do této další částky vyhověti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

D ů v o d y:

Dovolání z důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. není oprávněno. Smlouva o odběr předplaceného periodického časopisu jest ve své podstatě smlouvou kupní (§ 1053 obč. zák. a čl. 338 obch. zák.), při které se platí kupní cena předem a časopis se dodává po vyjití. Nebyla-li smlouva uzavřena na určitou dobu, končí až byla zákonným způsobem rozvázána. Podle zjištění nižších soudů přihlásil se žalovaný za nového odběratele a předplatil časopis třikrát vždy na jeden měsíc, a to 2. května 1924 na květen, 31. května 1924 na červen a 4. července 1924 na červenec. Dále již neplatil, ale časopis byl mu zasílán až do konce roku 1927. Podle dalšího zjištění nižších soudů jest na první stránce každého čísla vytištěna věta: »Odebírání časopisu přestává jen písemnou výpovědí.« Kdyby tu bylo jen toto ustanovení a kdyby si odběratel — jako v tomto případě — ponechával čísla jemu zasílaná i po vyčerpání předplatného, musil by je zaplatiti, protože souhlasil mlčky s písemnou výpovědí t. j. s písemným odřeknutím časopisu a smlouva by trvala až do výpovědi bez výpovědní lhůty. Nižší soudy však zjistily dále, že na výtiscích před kvartálem jest na první straně vytištěna věta: »Současně upozorňujeme, že všem, kdož jsou dlužní předplatné, déle než šest měsíců, zastavíme bez předchozího upozornění další zasílání a budeme dlužnou pohledávku vymáhati právní cestou« a zjistily posléze, že žalovaný obdržel čtyři upomínky s doložkou: »Aby nebylo další zasílání zastaveno, zašlete okamžitě předplatné.« Z těchto skutečností nutno vyvoditi tyto závěry: Vydavatelstvo časopisu projevilo pohružkou o zastavení zasílání po šesti měsících všeobecně, že nemíní kupní cenu kreditovati po dobu více než šest měsíců, avšak nutno souhlasiti s odvolacím soudem, že si vydavatelstvo takto vyhradilo jen právo zastaviti dodávání časopisu a že tohoto práva mohlo, ale nemusilo použiti. Zasílá-li vydavatelstvo další čísla časopisu i po šesti měsících a to ne snad jen tolik čísel, kolik by stačilo k přesvědčení, že odběratel zůstal dlužen skutečně předplatné »déle« než šest měsíců, nýbrž po řadu dalších měsíců, ano v tomto případě roků, a upomíná-li opětovaně s výzvou k okamžitému zaslání předplatného, dává tím zřejmě

na jevo, že v konkrétním případě nemíní uskutečnití pohružku o zastavení dodávky, že tím chtělo jen pobídnouti liknavého plátce ke vzájemnému plnění, že nepoužívá práva, které si vyhradilo, že chce smlouvu i nadále udržeti a se své strany plniti, ale že ovšem také trvá na plnění smlouvy stranou druhou. Jestliže za těchto okolností odběratel, který po tři měsíce předplatné skutečně platil, list dále přijímá, jej nevrací a mlčí, zejména jestliže také na upomínky neodpovídá, nelze jeho mlčení vyložití podle § 863 obč. zák. jinak, než že i on odběratelem zůstává. Pouhé mlčení není ovšem samo o sobě ani souhlasem ani odporem, ale nabývá významu projevu vůle tehdy, když z provázejících okolností nelze o tom pochybovati, že by strana nemlčela, kdyby nesouhlasila (§§ 863, 914 obč. zák. a čl. 279 obch. zák.). Tak to žádá poctivost a víra při právních stykách. Takovému odběrateli se křivda neděje, neboť, buď chtěl časopis odebíratí, a pak jej musí zaplatiti, nebo nechtěl a pak mohl každé chvíle dodávku odříci, ale nemůže podle zásady poctivého styku těžiti ze svého pasivního chování. Právní posouzení odvolacího soudu jest správné a byl tedy jeho rozsudek potvrzen.

Čís. 9148.

Tuzemské soudy nejsou příslušné, by podle §§ 834—835 obč. zák. rozhodovaly o správních opatřeních co do společné nemovitosti v cizozemsku.

O mimořádných správních opatřeních, sporných mezi spoluvlastníky, jest podle §§ 834 a 835 obč. zák. rozhodovati v mimosporném řízení. Propachtování většího hospodářského celku na řadu let jest důležitou změnou podle § 834 obč. zák.

Předpis § 2 čís. 7 nesp. říz. nebrání tomu, by si mimosporný soudce sám nevyšetřil (§ 2 čís. 5 nesp. říz.) i sporné skutkové okolnosti, které lze objasniti prostředky mimosporného řízení a které mají soudci zjednatí přesvědčení o vhodnosti nebo nevhodnosti opatření, jež činí podle volného uvážení.

(Rozh. ze dne 30. srpna 1929, R II 301/29.)

Dva spoluvlastníci se dvěma třetinami vlastnických podílů žádali na soudě proti vůli třetího spoluvlastníka, by dvory, které byly dosud obhospodařovány ve vlastní režii a z nichž jeden, Feldhof, byl v cizozemsku, druhý, Schlosshof, v tuzemsku, byly propachtovány určitému pachtýři. Soud první stolice odkázal návrh na pořad práva. Rekursní soud nevyhověl rekursu, avšak opravil napadené usnesení v ten rozum, že se návrh ohledně dvora Feldhof odmítá pro nepříslušnost tuzemských soudů, ohledně dvora Schlosshof se navrhovatel poukazuje na pořad práva.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu, pokud napadl usnesení rekursního soudu, jímž byl odmítnut návrh ve příčině dvora »Feldhof«, nevyhověl, dovolacímu rekursu, pokud napadl usnesení rekursního soudu,